

Список скорочень.....	11
Вступ.....	15
Основні етапи наукового становлення мікробіології.....	17
Етапи розвитку вірусології.....	22
Роль вітчизняних учених у розвитку мікробіології.....	23
Частина I. ЗАГАЛЬНА МІКРОБІОЛОГІЯ.....	29
ПРИНЦИПИ ТАКСОНОМІЇ ТА КЛАСИФІКАЦІЇ	
МІКРООРГАНІЗМІВ.....	30
ПРОКАРІОТИ	34
Морфологія прокаріотів.....	34
Ультраструктура і хімічний склад прокаріотів.....	35
Основні форми бактерій.....	44
L-форми бактерій і їх роль у патології людини.....	47
Морфологія мікоплазм.....	49
Морфологія рикетсій і хламідій.....	51
Морфологія актиноміцетів.....	55
Фізіологія прокаріотів.....	56
Хімічний склад бактеріальної клітини.....	56
Живлення бактерій.....	59
Ферменти бактерій.....	63
Культивування бактерій.....	65
Дихання бактерій.....	67
Бродіння.....	69
Ріст і розмноження бактерій.....	71
Фази росту бактерій у рідкому поживному середовищі	72
ЕУКАРІОТИ	75
Морфологія грибів.....	75
Морфологія найпростіших.....	83
Особливості фізіології грибів і найпростіших.....	94
ВІРУСИ	97
Класифікація і таксономія вірусів.....	98
Морфологія та ультраструктура вірусів.....	102

Хімічний склад вірусів.....	106
Типи взаємодії вірусу з клітиною.....	109
Культивування вірусів.....	115
Віруси бактерій (бактеріофаги).....	120
Методи лабораторної діагностики вірусних інфекцій.....	128
Збереження вірусів і вірусвмісного матеріалу.....	129
Віроїди.....	130
Пріони.....	134
ГЕНЕТИКА МІКРООРГАНІЗМІВ.....	139
Мутації.....	142
Генетичні рекомбінації.....	143
Трансформація.....	144
Трансдукція.....	144
Кон'югація.....	146
Методи генетичних досліджень мікроорганізмів.....	147
Полімеразна ланцюгова реакція.....	149
ВЧЕННЯ ПРО ІНФЕКЦІЮ.....	151
Мікроорганізм та інфекційний процес.....	152
Макроорганізм та інфекційний процес.....	155
Навколишнє середовище та інфекційний процес.....	156
Періоди в розвитку інфекційного процесу.....	156
Форми інфекційного процесу.....	157
Форми інфекції.....	158
Епідемічний процес.....	159
Механізми і шляхи передачі збудників інфекційних захворювань.....	161
Класифікація інфекційних хвороб.....	162
ВЧЕННЯ ПРО ІМУНІТЕТ.....	163
Неспецифічна резистентність.....	164
Вроджений (видовий, спадковий) імунітет.....	165
Фагоцитоз.....	165

Набутий імунітет.....	168
Імунна система людини, імунокомпетентні клітини.....	169
Антигени.....	170
Антитіла.....	172
Біологічні властивості імуноглобулінів.....	174
Механізми імунної відповіді.....	175
Особливості формування гуморального імунітету.....	176
Особливості формування клітинного імунітету.....	178
Противірусний імунітет.....	178
Імунопатологічні процеси	
при вірусних інфекціях.....	181
Трансплантаційний імунітет.....	184
Протипухлинний імунітет.....	192
Реакції імунітету та їх практичне значення.....	195
Імунохімічні основи взаємодії антитіл з антигенами.....	196
Реакції аглютинації.....	197
Реакції преципітації.....	199
Реакції нейтралізації.....	200
Реакції іммобілізації.....	201
Реакції лізису і зв'язування комплементу.....	201
Імунофлюоресцентний метод виявлення антигенів	
і антитіл.....	202
Радіоімунний метод.....	202
Імуноферментний метод.....	202
Метод імуноблотингу (Western blot).....	203
Алергія.....	204
Автоімунні процеси.....	208
Автоантигени.....	210
Моделі автоімунного процесу.....	210
Роль автоантитіл.....	211
Автоімунні захворювання.....	213
Нозологія автоімунних захворювань.....	214

Імунодефіцити.....	215
Недостатність гуморального імунітету.....	216
Недостатність клітинного імунітету.....	217
Імунітет і старіння.....	220
Частина II. ОСНОВИ ФАРМАЦЕВТИЧНОЇ МІКРОБІОЛОГІЇ	223
ЕКОЛОГІЯ МІКРООРГАНІЗМІВ. ВПЛИВ ФАКТОРІВ	
ЗОВНІШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА НА МІКРООРГАНІЗМИ.....	224
Вплив біологічних чинників (форми симбіозу).....	224
Вплив фізичних факторів.....	227
Вплив хімічних факторів.....	234
Мікрофлора ґрунту.....	236
Мікрофлора води.....	238
Мікрофлора повітря.....	241
Роль мікроорганізмів у кругообігу речовин у природі.....	242
Етологія мікроорганізмів.....	245
Мікробіоценози людини.....	251
Мікробіота шкіри.....	253
Мікробіота кон'юнктиви ока.....	253
Мікробіота дихальних шляхів.....	254
Мікробіота травного тракту.....	254
Мікробіота сечостатевого тракту.....	258
Мікробіота зовнішніх статевих органів.....	258
Роль мікробіоти у життєдіяльності організму людини.....	260
ФІТОПАТОГЕННІ МІКРООРГАНІЗМИ.	
МІКРОБІОЛОГІЧНИЙ КОНТРОЛЬ ЛІКАРСЬКИХ ЗАСОБІВ	262
Мікробне псування лікарської сировини.....	267
Мікрофлора лікарських препаратів.....	268
МІКРОФЛОРА КОСМЕТИЧНИХ ЗАСОБІВ.....	273
Ознаки мікробного псування косметичних засобів.....	275
Критерії мікробіологічної безпеки косметичних засобів.....	276
ОСНОВИ ВЧЕННЯ ПРО ХІМІОТЕРАПІЮ.	
ХІМІОТЕРАПЕВТИЧНІ ПРЕПАРАТИ.....	280

Сульфаніламідні препарати.....	283
Основні правила застосування хіміопрепаратів.....	288
Антибіотики.....	290
Побічна дія антибіотиків на мікроорганізми.....	293
Побічна дія антибіотиків на макроорганізм (організм людини).....	296
АНТИСЕПТИКИ І ДЕЗІНФЕКТАНТИ.....	298
Класифікація хімічних дезінфікуючих та антисептичних речовин.....	299
Класифікація антисептиків.....	303
ІМУНОБІОЛОГІЧНІ ПРЕПАРАТИ.....	304
Вакцини.....	304
Живі вакцини.....	306
Інактивовані вакцини.....	308
Анатоксини.....	310
Хімічні вакцини.....	311
Штучні (синтетичні) вакцини.....	312
Генно-інженерні вакцини.....	313
Реактогенність вакцин.....	313
Класифікація вакцин за масовістю і обов'язковістю застосування.....	314
Перспективи в розробці нових вакцин.....	315
Сироватки та імуноглобуліни.....	316
Класифікація сироваток.....	317
Отримання гетерологічних сироваток.....	318
Отримання імуноглобулінів.....	321
Ускладнення при серотерапії.....	322
Пробіотики.....	323
Загальна характеристика пробіотичних препаратів.....	324
Механізм позитивної дії пробіотиків.....	326
Пребіотики.....	329
Синбіотики.....	331

Основні принципи створення мікробних біопрепаратів.....	333
Основи імунобіотехнології.....	336
Генна інженерія та конструювання	
нових організмів-продуцентів.....	341
Моноклональні антитіла.....	341
Процес отримання гібридом.....	342
Інтерферони.....	344
Імунотоксини. Імуноадгезини.....	345
Абзими (антитіла-ферменти).....	346
Штучні антигени і вакцини.....	346
Діагностичні і лікувальні імунобіологічні препарати.....	348
Частина III. СПЕЦІАЛЬНА МІКРОБІОЛОГІЯ.....	351
ЗБУДНИКИ БАКТЕРІАЛЬНИХ ІНФЕКЦІЙ.....	352
Патогенні коки.....	352
Грампозитивні коки.....	352
Стафілококи.....	352
Стрептококи.....	359
Грамнегативні коки.....	364
Менінгококи.....	364
Гонококи.....	368
Збудники кишкових інфекцій.....	372
Родина Enterobacteriaceae.....	372
Збудники ешерихіозів.....	373
Збудники черевного тифу, паратифів А і В.....	379
Збудники харчових токсикоінфекцій.....	383
Збудники бактеріальної дизентерії.....	386
Протей.....	390
Клебсієли.....	393
Збудник холери.....	396
Збудник хелікобактеріозу.....	402
Синьогнійна паличка.....	407
Збудники зоонозних інфекцій.....	410

Збудник чуми.....	410
Збудник бруцельозу.....	414
Збудник туляремії.....	418
Збудник сибірки.....	422
Збудники кампілобактеріозу.....	426
Збудники бактеріальних респіраторних інфекцій.....	428
Збудники туберкульозу.....	428
Збудник дифтерії.....	441
Збудник кашлюку.....	449
Збудники легіонельозу.....	452
Гемофільна паличка.....	456
Патогенні клостридії.....	460
Збудники газової анаеробної інфекції.....	461
Збудник правця.....	465
Збудник ботулізму.....	469
ПАТОГЕННІ СПІРОХЕТИ.....	472
Збудник сифілісу.....	473
Збудники лептоспірозу.....	477
Збудник епідемічного поворотного тифу.....	482
Збудники ендемічного кліщового поворотного тифу.....	484
ЗБУДНИКИ ПРОТОЗОЙНИХ ІНВАЗІЙ.....	486
Збудник амебіазу (амебної дизентерії).....	486
Збудники малярії.....	489
Збудник токсоплазмозу.....	496
Збудник трихомоніазу.....	500
Збудники трипаносомозів.....	503
Збудники лейшманіозу.....	509
Збудник лямбліозу.....	513
ПАТОГЕННІ ГРИБИ.....	516
Збудники кандидомікозів.....	519
Збудники трихомікозів.....	524
Збудник трихофітії.....	525

Збудник мікроспорії.....	529
Збудник фавусу.....	531
Збудник епідермофітії стоп.....	533
Збудники глибоких системних мікозів.....	534
Збудник криптококозу.....	535
Збудник хромомікозу.....	537
ПАТОГЕННІ РИКЕТСІЇ.....	539
Загальна характеристика рикетсіозів.....	540
Збудник епідемічного висипного тифу.....	543
Збудник хвороби Брилля—Цинссера.....	546
Збудник ендемічного висипного тифу.....	548
ПАТОГЕННІ ХЛ АМІД ІІ.....	550
Загальна характеристика патогенних хламідій.....	550
Збудник трахоми, уrogenітального хламідіозу, венеричної лімфогранульоми.....	552
Збудник респіраторного хламідіозу.....	557
Збудник орнітозу.....	559
ПАТОГЕННІ МІКОПЛАЗМИ.....	561
Респіраторний мікоплазмоз.....	561
Уrogenітальний мікоплазмоз.....	566
Мікоплазмений артрит.....	572
ЗБУДНИКИ ВІРУСНИХ ІНФЕКЦІЙ.....	575
Віруси грипу.....	575
Вірус кору.....	581
Вірус епідемічного паротиту.....	584
Вірус краснухи.....	587
Віруси гепатиту.....	590
Вірус гепатиту А.....	590
Вірус гепатиту Е.....	595
Вірус гепатиту В.....	597
Вірус гепатиту D.....	603
Вірус гепатиту С.....	604

Ентеровіруси.....	608
Загальні властивості ентеровірусів людини.....	608
Вірус поліомієліту.....	610
Віруси Коксакі.....	617
Віруси ЕСНО.....	619
Вірус сказу.....	620
Вірус імунodefіциту людини.....	625
Герпесвіруси.....	636
Віруси простого герпесу.....	638
Вірус вітряної віспи та оперізуючого лишаю.....	642
Цитомегаловірус.....	643
Вірус Епштейна—Барр.....	646
Аденовіруси.....	649
Онкогенні віруси.....	652
ДНК-вмісні онкогенні віруси.....	653
РНК-вмісні онкогенні віруси.....	655
Пріонні інфекції.....	656
Внутрішньолікарняні інфекції.....	662
Список використаної літератури.....	673